

Daarop antwoordde de minister-president: „Allianties hangen van den toestand van het oogenblik af en veronderstellen gemeenschappelijke belangen. Wij begrijpen te weinig van de politiek der Europeesche mogendheden; wij zijn te ver van het tooneel verwijderd om ze helder te kunnen beoordeelen. Wij hebben geen ander doel dan in vrede te leven en de krachten van ons land tot ontwikkeling te brengen.”

— Oorlog met Rusland? vroeg de correspondent.

„Ik zie geen tegenstrijdige belangen”, zeide de premier.

— Verdeeling van China?

„Dat zijn droomen. Het is niet altijd goed voor den staatsman zich stellige ideeën betreffende de toekomst te vormen, wijl hij dan allicht het gevaar loopt zich uitsluitend door deze te laten leiden. Men kan niet altijd de omstandigheden meester blijven en het is menigmaal beter te wachten, tot de dingen zich zelf ontwikkeld hebben en eerst dan te handelen.”

Het zou kunnen zijn, dat die ontwikkeling thans had plaats gehad en dat de ervaring wat Rusland betreft, eerst in Korea, nu met Port Arthur, Japan langzamerhand wél tegenstrijdige belangen tegenover dat machtige rijk had doen ontdekken. De overeenkomstige belangen van Japan met Engeland, al zijn ze misschien nog niet gewichtig genoeg om tot een alliantie te leiden, zijn ook wel te onderscheiden. Een onafhankelijk Korea, door Japan, Engeland en Rusland gewaarborgd, zou eerstgenoemd land zeker liever zien dan een Russisch Korea. Zijn kansen om van het reusachtige China voordeelen voor zijn handel en nijverheid te blijven trekken, liggen, nu de Europeesche mogendheden zich daar gaan vestigen, in samenwerking met eene van deze. En Engeland's eisch: voor geen enkel land uitsluitende voordeelen, is mede geheel en al in het belang van Japan.

De leening is met dat al nog niet gesloten. Rusland heeft veel te zeggen te Peking; het is de eenige der mogendheden, die niet ver uit de buurt is en, al kan het daar thans zeker nog niet tegen Japan op, de spoorweg dwars door Siberië is nog maar een quaestie van enkele jaren. Men leest dan ook in de *Times* dat de Russische zaakgelastigde, in zijn tweede onderhoud met het Tsoengli-Jamen, dat eerwaardige lichaam heeft trachten te intimideeren ten einde het te bewegen tot weigering van den eisch om de haven Taliën Wan open te stellen. Hij dreigde met onttrekking van Rusland's vriendschap en bescherming en met meer akelige dingen die de Mandarijnen verslagen aanhoorden. Zij waren van oordeel dat de inwilliging van Engeland's verlangen de beste waarborgen gaf voor handhaving van de integriteit van hun rijk, maar Rusland's dreigementen brachten hen aan het wankelen.

Naar welke zijde het wankelend college ten slotte zal omver tuimelen, hangt van de krachten der beide mogendheden af, die het elk naar zich trachten toe te halen. Van een gemeenschappelijke actie in Oost-Azië is intusschen geen sprake meer. Het concert heeft leelijke schokken te verduren. Ik wil nu niet eens spreken van het weinige succes dat het in den Balkan heeft gehad; want hoewel het publiek en een groot gedeelte van de pers daarover